

3. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

3.1. Ολιγόλεπτα κριτήρια αξιολόγησης

1ο Παράδειγμα (Κεφάλαιο Β', Ενότητα 7η)

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να επιλέξετε δύο από τα παρακάτω θέματα (ένα από την ενότητα Α και ένα από την ενότητα Β) και να τα αναπτύξετε σε χωριστή λευκή κόλλα.

- A. α) Να ονομάσετε τα στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού που διαδόθηκαν μέσω των Αποίκων, των Μακεδόνων και των Ρωμαίων.
β) Έννιος, Βιργίλιος, Κικέρων. Αναφερθείτε σύντομα στην επίδραση που δέχτηκαν από τους Έλληνες ομοτέχνους τους.

10 Μονάδες

- B. α) Με ποιους τρόπους οι Ρωμαίοι λειτούργησαν ως φορείς διάδοσης του ελληνικού πολιτισμού στο χώρο της Μεσογείου;
β) Ποια τα βασικά χαρακτηριστικά της διοικητικής, οικονομικής και πνευματικής ζωής των πόλεων που ίδρυσε ο Μέγας Αλέξανδρος;

10 Μονάδες

ΦΥΛΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Για την ανάπτυξη των απαντήσεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί η πίσω λευκή σελίδα του φύλλου απαντήσεων ή να επισυναφθεί ξεχωριστή λευκή κόλλα.

2^ο Παράδειγμα (Κεφάλαιο Γ', Ενότητα 5η)

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να επιλέξετε, από τον παρακάτω πίνακα, δύο περιπτώσεις και να εξηγήσετε την ιστορική τους σπουδαιότητα:

- Δεύτερη Σοφιστική
- Ηρώδης ο Αττικός
- Αχιλλέας Τάτιος
- «Αλεξάνδρου Ανάβασις»
- Μάρκος Αυρήλιος
- Νεοπλατωνισμός

10 Μονάδες

B. Να απαντήσετε σε ένα από τα παρακάτω θέματα:

1. α) Να σκιαγραφήσετε το κοινωνικο-πολιτικό πλαίσιο που συνετέλεσε στη γέννηση και διαμόρφωση του «μυθιστορήματος».
β) Να αναφερθείτε περιληπτικά στη θεματολογία του ελληνιστικού μυθιστορήματος.
2. Να αναλύσετε τη συμβολή των απολογητών στον εξελληνισμό του χριστιανισμού.
3. Να αναλύσετε τη συμβολή των Πατέρων της Εκκλησίας στον εκχριστιανισμό του ελληνισμού.

10 Μονάδες

ΦΥΛΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

1.
.....
.....

2.
.....
.....

B. Για την ανάπτυξη του θέματος αυτού μπορεί να χρησιμοποιηθεί η πίσω λευκή σελίδα του φύλλου απαντήσεων ή να επισυναφθεί ξεχωριστή λευκή κόλλα.

3.2. Ωριαία κριτήρια αξιολόγησης

1^ο Παράδειγμα (Κεφάλαιο Γ', Ενότητα 2)

(Στο μάθημα της ημέρας, χωρίς προειδοποίηση)

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση:

1. «Η ηττημένη Ελλάς νίκησε τη νικήτρια Ρώμη και μεταλαμπάδευσε τις τέχνες στο αγροίκο Λάτιο», είπε ο:

- α) ποιητής Βιργίλιος
- β) Κάτων ο Πρεσβύτερος
- γ) ποιητής Οράτιος
- δ) ρήτορας Κικέρων

2. Η στωική φιλοσοφία ήταν ένα σύστημα ιδεών, που:

- α) εκθείαζε την αρμονία του σύμπαντος
- β) δίδασκε την ιεραρχική συγκρότηση της κοινωνίας
- γ) την παγκοσμιότητα του ανθρωπίνου πνεύματος
- δ) ισχύουν όλα τα παραπάνω

3. Η συστηματική ρωμαϊκή φιλοσοφία εμπνέεται από:

- α) το φιλοσοφικό ρεύμα των Πυθαγορείων
- β) το φιλοσοφικό ρεύμα των Επικούρειων
- γ) το φιλοσοφικό ρεύμα των Στωικών
- δ) κανένα από τα παραπάνω δεν ισχύει

Αιτιολογήστε, σύντομα, την επιλογή σας.

.....
.....

Μονάδες 5 (3 + 2)

Β. Τοποθετήστε στα κενά του αποσπάσματος που ακολουθεί, τον κατάλληλο γραμματικό τύπο των λέξεων:

γλώσσα, διάλεκτος, λέξη, μεταφορά, όνομα, όρος, πενία, ποίημα, στίχος

«Η ελληνική γλώσσα είναι πιο ευχάριστη στην ακοή απ' ό,τι η δική μας, ώστε οι ποιητές μας, κάθε φορά που επιθυμούν να συνθέσουν ένα αρμονικό τοποθετούν σ' αυτό ελληνικές για να καλλωπίσουν τους τους. Η κατωτερότητα της εντοπίζεται κυρίως στο γεγονός ότι για ένα μεγάλο αριθμό πραγμάτων δεν έχουμε τους κατάλληλους λεκτικούς για να το ονομάσουμε, και βρισκόμαστε στην ανάγκη να καταφεύγουμε σε ή περιφράσεις. Ακόμη και για τα πράγματα που έχουν ένα, η άκρα μας μας αναγκάζει να καταφεύγουμε στην ίδια Αντίθετα, οι έλληνες έχουν στη διάθεσή τους, σε αφθονία, όχι μόνο λεκτικούς όρους, αλλά και διαφορετικές».

(Κβιντιλιανός, Προφορική Διδασκαλία, XII, X)

Μονάδες 5

Γ. Να απαντήσετε σε χωριστή κόλλα τις επόμενες ερωτήσεις:

1. α) Να αναφέρετε τις διαφορές που εντοπίζετε στη λειτουργική χρήση του ελληνικού θεάτρου και του ρωμαϊκού αμφιθεάτρου.
β) Να ερμηνεύσετε τις διαφορές αυτές με βάση τη φιλοσοφική θεώρηση της ζωής του κάθε λαού.

2. α) Να αναλύσετε την έννοια του όρου: ρωμαϊκό «αντίγραφο».
β) Να εξηγήσετε, σύντομα, τη σημασία που έχουν τα ρωμαϊκά αντίγραφα στη μελέτη της ελληνικής τέχνης.

Μονάδες 5

Δ. Να απαντήσετε σε μία από τις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Να αναφέρετε τις σημαντικές στιγμές που οι Ρωμαίοι, πριν και μετά την υποταγή των ελληνιστικών κρατών, ήρθαν σε επαφή με τον ελληνικό πολιτισμό. Ποια, κατά τη γνώμη σας, υπήρξε η περισσότερο καθοριστική; Αιτιολογήστε με επιχειρήματα την απάντησή σας.
2. Να αναλύσετε τους λόγους για τους οποίους η διδασκαλία του στωικού φιλόσοφου Παναίτιου του Ρόδιου (180 - 110 π.Χ.) είχε πλατιά απήχηση στη Ρώμη.
3. Υποστηρίζεται ότι «η λογοτεχνία υπήρξε δώρο της Ελλάδας στη Ρώμη». Αναλύστε την εγκυρότητα αυτού του ισχυρισμού, προσδιορίζοντας τις επιδράσεις που δέχτηκαν οι παρακάτω συγκεκριμένοι λατίνοι συγγραφείς και ποιητές από τους Έλληνες ομοτέχνους τους: Τερέντιος, Έννιος, Κικέρων, Βιργίλιος.

Μονάδες 5

2^ο Παράδειγμα (Κεφάλαιο Γ', Ενότητα 6)

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Α. Επιβεβαιώστε την ορθότητα των παρακάτω φράσεων τοποθετώντας σε κύκλο το γράμμα Σ (σωστό) ή το γράμμα Λ (λάθος) του φύλλου απαντήσεων.
 - α) Η παλαιοχριστιανική τέχνη παρουσιάζεται με πλήθος παραδείγματα αρχιτεκτονικών μνημείων.
 - β) Η τεχνοτροπία της παλαιοχριστιανικής τέχνης είναι εξπρεσσιονιστική.
 - γ) Στην παλαιοχριστιανική αρχιτεκτονική η έμφαση δίνεται στους εξωτερικούς χώρους.
 - δ) Οι πρώτοι Χριστιανοί ένωσαν αποστροφή προς την απεικόνιση του Θεού.
 - ε) Στην παλαιοχριστιανική πλαστική χάνεται η ατομικότητα των μορφών.στ) Η παλαιοχριστιανική ζωγραφική εκμηδενίζει τη στερεότητα των τοίχων.
 - B. Αιτιολογήστε μία από τις απαντήσεις σας.

Μονάδες 3 + 4 = 7

2. Γράψτε σε καθεμιά από τις γραμμές του φύλλου απαντήσεων τις λέξεις που συμπληρώνουν τα κενά του κειμένου. Κάθε γραμμή αντιστοιχεί σε μία λέξη.

αποδεικτικός, ζωγραφικός, ιδιωτικός, «κατακόμβη», «κατ' οίκον εκκλησία», κοιμητήριο, ναός, οικοδόμημα, σαρκοφάγος, τοιχογραφία.

Το κύριο υλικό για την εξέταση της τέχνης πριν από τον Κωνσταντίνο είναι οι ναοί («κατ' οίκον εκκλησάει»), τα «μαρτύρια» (*memoria*), που προορίζονταν για την ανάδειξη των τάφων των μαρτύρων, οι τάφοι με τις τους και τις διακοσμημένες πλούσιων χριστιανών.Αξίζει να σημειωθεί η που ανακαλύφθηκε στα Δούρα και Ευρωπό (Μεσοποταμία). Πρόκειται για μια οικία που μεταβλήθηκε σε Το αναπτύσσεται γύρω από μια τετράγωνη αυλή.

Ο ιδιωτικός αυτός ναός επιβεβαιώνει ότι το κύριο βάρος δινόταν στη Βάπτιση, την Ευχαριστία και το κήρυγμα. Το Βαπτιστήριό του ξεχωρίζει για το διάκοσμο, με σκηνές από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη, που συμβολίζουν την πτώση και τη λύτρωση της ανθρωπότητας. Τα σημαντικότερα υπόγεια, οι λεγόμενες σώζονται στη Ρώμη.

Μονάδες 5

3. Να αναπτύξετε σε χωριστή κόλλα τις δύο επόμενες ερωτήσεις:
- α) Να εξηγήσετε τη σπουδαιότητα που έχουν για την παλαιοχριστιανική τέχνη οι σαρκοφάγοι, τα βαπτιστήρια και οι κατακόμβες.
 - β) Να αναφέρετε μερικά παραδείγματα που να αποδεικνύουν το συμβολικό χαρακτήρα της παλαιοχριστιανικής τέχνης.

Μονάδες 8

Σύνολο: 20 Μονάδες

ΦΥΛΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Α.

α) Σ Λ

β) Σ Λ

γ) Σ Λ

δ) Σ Λ

ε) Σ Λ

στ) Σ Λ

Β.
.....
.....
.....
.....

2.
.....

3. Επισυνάπτονται λευκές σελίδες για την ανάπτυξη των ερωτήσεων (α) και (β).

**3.3. Παράδειγμα κριτηρίου αξιολόγησης σε ευρύτερη διδακτική ενότητα
(Κεφάλαιο Β΄, Ενότητες 5-6)**

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γράψτε σε καθεμιά από τις γραμμές του φύλλου απαντήσεων τις λέξεις που συμπληρώνουν τα κενά του κειμένου. Κάθε γραμμή αντιστοιχεί σε μία λέξη.

*άριστος, ευπατρίδης, βασιλεία, έγγειος ιδιοκτησία, απόλυτη εξουσία,
μοναρχικός, ολιγαρχικός, αριστοκρατικός, στρατιωτικός,
θρησκευτική αρμοδιότητα.*

Κατά τα τέλη του 8ου αι. ησαν θεσμός κλυδωνίζεται. Σε πολλά μέρη την εξουσία αναλαμβάνουν οι δηλαδή πλούσιοι οι οποίοι κυρίως στήριζαν τη δύναμή τους στη μεγάλη τους. Αυτοί αρχικά πλαισίωναν το βασιλέα, όπως φαίνεται και στα έπη του Ομήρου, εμποδίζοντάς τον να ασκήσει Σταδιακά υποβίβασαν το ρόλο του περιορίζοντάς τον σε κάποιες και ή μοιράστηκαν μαζί του την εξουσία. Σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις τον απομάκρυναν εντελώς κυβερνώντας προσωπικά. Έτσι τότε το πολίτευμα μετατράπηκε από σε Και επειδή οι λίγοι ασκούσαν την εξουσία πάνω σε όλους ονομάστηκε

Μονάδες 5

2. Να συμπληρώσετε τις προτάσεις στις γραμμές του φύλλου απαντήσεων:

- α) Αισυμνήτης στην Αθήνα των κλασικών χρόνων ήταν
- β) Η Γραφή παρανόμων έδινε το δικαίωμα στους Αθηναίους πολίτες να.....
.....
- γ) Η Βουλή των Πεντακοσίων αποτελούνταν από.....
- δ) Οι αρμοδιότητες της Εκκλησίας του Δήμου ήταν.....
- ε) Με τον όρο ισονομία εννοούμε

Μονάδες 5

3. α) Σημειώστε στα κενά του φύλλου απαντήσεων τα γράμματα και τους αριθμούς των στοιχείων των παρακάτω στηλών που πάνε μαζί:

A	B
1. Σχολή Κρότωνα	α. Γοργίας
2. Σχολή Αβδήρων	β. Επίκουρος
3. Ακαδημία	γ. Δημόκριτος
4. Λύκειο	δ. Πυθαγόρειοι
5. Στοά	ε. Πλάτων
6. Κήπος	στ. Αριστοτέλης
	ζ. Ιπποκράτης
	η. Ζήνων

- β) Να επιλέξετε δύο σχολές και να αναφερθείτε σύντομα στο περιεχόμενο των σπουδών που παρείχε η κάθε μία.

5 Μονάδες

4. Σε μια ξεχωριστή κόλλα να αναπτύξετε ελεύθερα ένα από τα παρακάτω θέματα:

α) «Καλός καγαθός ανήρ»	Παιδαγωγός	Όμηρος
«Αρετή ανδρός»	Γραμματιστής	Ησίοδος
Σοφιστές	Κιθαριστής	Σόλων
Ίωνες φιλόσοφοι	Παιδοτρίβης	Λυρικοί ποιητές

«Αν ακολουθήσει ο νέος την αρχαία παιδεία, θα είναι φρέσκος σαν λουλούδι, με στήθος γερό και φωτεινό δέρμα, αν όμως ακολουθήσει τα ήθη του καιρού του, θα είναι χλωμός, με στενούς και σκυφτούς ώμους από την έλλειψη της σωματικής ασκήσεως»

Αριστοφάνης, «Νεφέλες», Πηγή: *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. Β', σ. 463, Εκδοτική Αθηνών.

Με βάση τα στοιχεία των τριών στηλών, να συνθέσετε τη συνοπτική εικόνα της παρεχόμενης παιδείας στην Αθήνα i) κατά την αρχαϊκή περίοδο, ii) κατά τα μέσα του 4^{ου} αιώνα π.Χ.

Με βάση το κείμενο του Αριστοφάνη, να συμπεράνετε τις απόψεις των Αθηναίων για την παιδεία στα μέσα του 4^{ου} αιώνα π.Χ.

- β) Να συγκρίνετε την εκπαίδευση των νέων της αρχαίας Αθήνας και της Σπάρτης και να ερμηνεύσετε τις διαφορές που θα εντοπίσετε στηριζόμενοι στην κοινωνική και πολιτική οργάνωση των δύο πόλεων.

Μονάδες 5

ΦΥΛΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1.
.....

2. α)
β)
γ)
δ)
ε)

3. α) 1. 2. 3. 4. 5. 6.
β)
.....
.....
.....
.....

4. Επισυνάπτεται μια ξεχωριστή κόλλα για να αναπτύξει ο μαθητής ένα από τα δύο θέματα.